

RIKSDAGENS SVAR 64/2007 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om auktoriserade translatorer

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om auktoriserade translatorer (RP 39/2007 rd).

Beredning i utskott

Kulturutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (KuUB 6/2007 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om auktoriserade translatorer

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Tillämpningsområde

1 §

Lagens tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om rätten att vara verksam som auktoriserad translator och om examenssystemet för auktoriserade translatorer.

2 kap.

Auktorisation av translatorer samt laggilla översättningar

2 §

Behörighet för auktoriserad translator

Som auktoriserad translator kan godkännas en för tillförlitlighet känd person som har uppnått myndighetsåldern och som

1) inte har förklarats omyndig,

2) har hemkommun i Finland enligt lagen om hemkommun (201/1994) eller som är stadigvarande bosatt i en medlemsstat i Europeiska unionen eller i någon annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, och som

3) har godkänts i den examen för auktoriserade translatorer som avses i denna lag.

Examen enligt 1 mom. 3 punkten krävs inte av en person som har avlagt filosofie magisterexamen eller någon annan högre högskoleexamen som innehåller studier i översättningsvetenskap omfattande minst 60 studiepoäng, om denna person ansöker om rätt att göra översättningar som auktoriserad translator utgående från ett språkpar som ingår i examen enbart till sitt modersmål eller till det språk han eller hon behärskar bäst (A-arbetspråk). Närmare bestämmelser om studierna i översättningsvetenskap utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Auktorisation av translatorer

Rätt att vara verksam som auktoriserad translator beviljas för en tid av fem år en person som uppfyller villkoren i 2 §. Före auktoriseringen ska personen avge en skriftlig försäkran för auktoriserad translator.

En auktorisation kan på ansökan förlängas med högst fem år i sänder, om sökanden under auktorisationens giltighet har varit verksam som auktoriserad translator och fortfarande uppfyller villkoren i 2 §.

Närmare bestämmelser om ansökan om och beviljande av auktorisation samt om försäkran för auktoriserad translator och hur den avges utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Intyg över auktorisation

Över auktorisation av en translator utfärdas ett intyg, där det nämns från vilket språk till vilket språk översättaren har rätt att utföra översättningar i egenskap av auktoriserad translator. Närmare bestämmelser om utfärdandet av inty-

get samt dess innehåll och undertecknarna utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Återkallelse av auktorisation

Om en auktoriserad translator inte längre uppfyller de villkor om vilka föreskrivs i denna lag eller om han eller hon på något annat sätt har visat sig vara uppenbart olämplig som auktoriserad translator, kan auktorisationen återkallas. Innan auktorisationen återkallas ska translatoren ges tillfälle att bli hörd. Ett beslut om återkallande ska utan dröjsmål kungöras i den officiella tidningen.

6 §

Laggill översättning

En översättning som utförts av en auktoriserad translator är laggill, om den inte visas vara felaktig.

3 kap.

Examen för auktoriserade translatorer

7 §

Examen

I examen för auktoriserade translatorer visas språkkunskaper och översättningsförmåga i examensspråken samt annan förmåga som en auktoriserad translator behöver vid yrkesutövningen. Närmare bestämmelser om examen och innehållet i examens olika delar samt om ordnande av examen och godkännande av examen utfärdas genom förordning av statsrådet.

I grunderna för examen anges de språkkunskaper och den översättningsförmåga som krävs i examen för auktoriserade translatorer, den förmåga som behövs för att vara verksam som auktoriserad translator samt på vilket sätt färdigheterna ska visas och de allmänna grunderna för bedömningen av examen.

Beslut om examensgrunderna, examensspråken och från vilket språk till vilket språk översättning kan utföras samt examensuppgifterna fattas av utbildningsstyrelsen sedan den examensnämnd som avses i 11 § gett sitt utlåtande i saken.

Benämningen examen för auktoriserade translatorer får användas endast för en examen som avses i denna paragraf.

8 §

Intyg

Över godkänd examen för auktoriserade translatorer utfärdas ett intyg. Närmare bestämmelser om utfärdande av intyget samt om dess innehåll och undertecknarna utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

Examensregister

I syfte att följa hur examen för auktoriserade translatorer fungerar och för att spara uppgifter om avlagda examina finns ett register över examen för auktoriserade translatorer. Registeransvarig för examensregistret är utbildningsstyrelsen. I registret införs examinandens namn, personbeteckning, examensspråken och från vilket språk till vilket språk översättningen gjorts, examensresultatet, namnet på den som bedömt examensprestationen, tidpunkten för prestationen samt nödvändig kontaktinformation. Uppgifterna sparas i examensregistret i 30 år.

4 kap.

Verkställandet av examenssystemet för auktoriserade translatorer

10 §

Administrationen av examenssystemet för auktoriserade translatorer

Utbildningsstyrelsen svarar för administrationen och utvecklandet av examenssystemet för

auktoriserade translatorer samt för tillsynen över verkställandet av examen för auktoriserade translatorer.

11 §

Examensnämnden för auktoriserade translatorer

I samband med utbildningsstyrelsen finns en examensnämnd för auktoriserade translatorer som utbildningsstyrelsen tillsätter för högst fem år i sänder. Examensnämnden har en ordförande, en vice ordförande och sju övriga medlemmar. För var och en av dem utses en personlig suppleant. Examensnämnden har rätt att anlita sakkunniga.

Medlemmarna i examensnämnden ska företräda inrättningar som ger utbildning för översättningsbranschen, yrkesverksamma auktoriserade translatorer och dem som anlitar auktoriserade translatorers tjänster. Ordföranden och vice ordföranden ska vara sakkunniga inom språk och översättning samt väl förtrodda med verksamheten som auktoriserad translator. En av medlemmarna och dennes personliga suppleant ska ha avlagt högre högskoleexamen i juridik.

Närmare bestämmelser om examensnämndens sammansättning och tillsättning samt behandlingen av ärenden i examensnämnden utfärdas genom förordning av statsrådet.

Utbildningsstyrelsen beslutar om arvoden till medlemmarna i examensnämnden och sakkunniga samt sköter examensnämndens betalningsrörelse, bokföring och arkiv.

12 §

Examensnämndens uppgifter

Examensnämnden för auktoriserade translatorer har i uppgift att bevilja och återkalla auktorisationer, utöva tillsyn över de auktoriserade translatorernas verksamhet, godkänna examen och utfärda intyg över avlagd examen, sörja för arrangemangen kring verkställandet av examen för auktoriserade translatorer samt vara registeransvarig enligt vad som föreskrivs i 15 §. Nämn-

den kan dessutom ta initiativ till utveckling av examenssystemet. Närmare bestämmelser om examensnämndens uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

På de medlemmar i examensnämnden som sköter uppgifter som avses i 1 mom. tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar.

13 §

Bedömare av examina

För utarbetande och bedömning av uppgifterna i examen för auktoriserade translatorer utser utbildningsstyrelsen på ansökan ett behövligt antal bedömare.

Bestämmelser om bedömarens behörighet utfärdas genom förordning av statsrådet.

På bedömare som sköter uppgifter som avses i 1 mom. tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar.

Utbildningsstyrelsen fattar beslut om bedömarens arvoden.

14 §

Register över bedömare

I syfte att trygga en enhetlig bedömning av examensprestationerna finns ett register över bedömare. Registeransvarig är utbildningsstyrelsen.

En bedömare är skyldig att för anteckning i registret meddela sitt namn, sin personbeteckning, nödvändig kontaktinformation samt uppgifter om i vilket eller vilka språk han eller hon har rätt att bedöma examensprestationer.

En bedömare antecknas i registret för fem år. Anteckningen kan förnyas på ansökan förutsatt att bedömarens allmänt har den behörighet som föreskrivs med stöd av 13 § och att bedömningsfärdigheten har upprätthållits i praktiken. Om väsentliga brister eller försummelser framkommer i bedömningarna, kan utbildningsstyrelsen efter att ha hört bedömarens stryka anteckningen före giltighetstidens utgång.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

15 §

Register över auktoriserade translatorer

För att utöva tillsyn över de auktoriserade translatorernas verksamhet och över förlängd auktorisation och för att säkerställa att de som behöver översättartjänster kan få reda på hur länge auktorisationen är i kraft för examensnämnden för auktoriserade translatorer ett register. I registret över auktoriserade translatorer inför en auktoriserad translators namn, personbeteckning och adress samt uppgifter om från vilket språk till vilket språk han eller hon är auktoriserad att utföra översättningar. Uppgifterna ska avföras från registret utan obefogat dröjsmål och senast två månader efter det att auktorisationen har upphört eller återkallats.

Trots bestämmelserna i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får examensnämnden i ett allmänt datanät publicera uppgifter om en auktoriserad translators namn, bosättningskommun samt från vilket språk till vilket språk han eller hon är auktoriserad att utföra översättningar. Translatoren har dock rätt att förbjuda att uppgifter som gäller honom eller henne publiceras.

16 §

Anmälan om ändringar i uppgifterna

En auktoriserad translator ska utan dröjsmål informera examensnämnden om väsentliga förändringar i förutsättningarna att vara verksam som auktoriserad translator och i andra förhållanden som inverkar på detta.

17 §

Avgifter

För deltagande i examen för auktoriserade translatorer och för auktorisation tas ut en avgift i form av en offentligrättslig prestation enligt la-

gen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Närmare bestämmelser om avgiftens storlek utfärdas genom förordning av undervisningsministeriet.

18 §

Användning av benämningen auktoriserad translator

Benämningen auktoriserad translator får endast användas av den som har auktoriserats enligt denna lag.

19 §

Tystnadsplikt

En auktoriserad translator får inte för utomstående olovligen röja eller till egen fördel utnyttja vad han eller hon har fått kännedom om i denna uppgift.

20 §

Anmälningsplikt för domstolarna

En domstol ska lämna ett meddelande till examensnämnden för auktoriserade translatorer om ett utslag av domstolen genom vilket någon har dömts till straff med stöd av 23 § eller genom vilket en auktoriserad translator har dömts till straff för ett brott som han eller hon har begått i egenskap av translator.

21 §

Examinandens rättsskydd

Den som avlägger examen för auktoriserade translatorer ska informeras om hur bedömningsgrunderna har tillämpats på hans eller hennes examensprestation.

I bedömningen av en examen för auktoriserade translatorer får ändring inte sökas genom besvär. Den som har blivit underkänd i examen för auktoriserade translatorer har rätt att yrka rättelse hos examensnämnden för auktoriserade translatorer. Rättelseyrkandet ska tillställas examens-

nämnden inom 30 dagar från den tidpunkt då den som blivit underkänd i examen har tagit del av beslutet och av hur bedömningsgrunderna tillämpats på examensprestationen.

För behandlingen av ett rättelseyrkande utser utbildningsstyrelsen i examensnämnden för auktoriserade translatorer en tillfällig medlem som ska ha särskild kunskap i de språk som avses i rättelseyrkandet. I fråga om sökande av ändring i ett beslut med anledning av rättelseyrkande gäller vad som bestäms i första meningen i 2 mom.

22 §

Ändringssökande

Ett beslut av examensnämnden för auktoriserade translatorer som gäller auktorisation eller dess återkallande får överklagas hos förvaltningsdomstolen enligt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

I ett beslut av utbildningsstyrelsen som gäller registrering i eller avförande av en bedömare från registret över bedömare får ändring inte sökas genom besvär. Den berörde får skriftligt yrka rättelse i beslutet hos utbildningsstyrelsen inom den tid som anges i 21 § 2 mom. I ett beslut om avförande från registret som utbildningsstyrelsen fattat med anledning av ett rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär enligt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen. I förvaltningsdomstolens beslut får ändring inte sökas genom besvär.

23 §

Straffbestämmelser

Den som i strid med bestämmelserna i 18 § använder benämningen auktoriserad translator ska för missbruk av benämningen auktoriserad translator dömas till böter, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag.

Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 19 § döms enligt 38 kap. 2 § 2 mom. i strafflagen (39/1889), om gärningen inte utgör brott enligt 40 kap. 5 § i strafflagen eller om inte sträng-

are straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag än i 38 kap. 1 § i strafflagen.

6 kap.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

24 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen av den 23 december 1988 om auktoriserade translatorer (1148/1988) jämte ändringar.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

25 §

Övergångsbestämmelser

Sådan rätt att vara verksam som auktoriserad translator som har beviljats före denna lags ikraftträdande gäller i fem år från ikraftträdandet. På sådana personer tillämpas denna lag. De

får dock inte använda den benämning som föreskrivs i denna lag.

De som när denna lag träder i kraft har rätt att vara verksamma som auktoriserade translatorer får, utan att avlägga examen och avge försäkran, på ansökan rätt att vara verksamma som auktoriserade translatorer enligt denna lag, om de uppfyller de villkor som föreskrivs i 2 § 1 mom. 1 och 2 punkten i denna lag. På dem tillämpas inte den tidsbegränsade rätt som föreskrivs i 3 § och någon avgift för ett intyg enligt 4 § tas inte ut.

Den translatorsexamensnämnd som avses i 1988 års lag om auktoriserade translatorer fortsätter sin verksamhet och ger de utlåtanden som avses i 7 § 3 mom. i denna lag tills den examensnämnd som avses i 11 § har tillsatts.

Den förteckning över auktoriserade translatorer som förts av translatorsexamensnämnden utgör en del av det register över auktoriserade translatorer som anges i denna lag.

En hänvisning i någon annan lag eller förordning till den lag om auktoriserade translatorer som upphävs genom denna lag och den benämning som avses där avser efter denna lags ikraftträdande en hänvisning till denna lag och den benämning som avses här.

Helsingfors den 13 november 2007
